

Хроніка культурного життя Хмельниччини у червні 2018 року (оглядова довідка за матеріалами преси та неопублікованими документами)

Огляди – конкурси

У Кам'янці – Подільському завершився фестиваль-конкурс аматорських театральних колективів «Подільська сцена – 2018», де демонстрували свої акторські та режисерські знахідки драматичні колективи південного регіону Хмельниччини та м. Нетішина. Цікаві постановки сучасної драматургії та класиків представили на суд журі шість аматорських театральних колективів. Одноголосно переможцями фестивалю-конкурсу були визнані: народний аматорський театр «Тандем» Кам'янець-Подільського районного центру культури і мистецтва «Розмай» (керівник Галина Коротенко) та народний аматорський театр Кам'янець-Подільського міського будинку культури (керівник Інна Семенків). Другі місця посіли народний аматорський молодіжний театр-студія «Маски» КЗ «Палац культури міста Нетішин» (керівник Оксана Воропанова) та народний аматорський театр-студія «Лінк» Кам'янець-Подільського міського будинку культури (керівник Валерій Свєреда). Кращим у номінації «Дебют» стали учасники «Театральної мініатюри» Більського сільського будинку культури Чемеровецької ОТГ (керівник Тетяна Гречана), а зразковий дитячий театральний колектив «Дюймовочка» Волочиського міського Центру культури і дозвілля «Гармонія» (керівник Ірина Бойко) здобув диплом за участь у фестивалі-конкурсі. Учасниця народного аматорського театру Кам'янець-Подільського міського будинку культури Анастасія Горпенчук нагороджена дипломом за краще виконання ролі у моновиставі «Моя мрія» за п'єсою Я.Пулинович. Загалом же, фестиваль-конкурс аматорських театральних колективів «Подільська сцена – 2018» показав, що не дивлячись на невелику кількість колективів-учасників, аматорське театральне мистецтво Хмельниччини має серйозне підґрунтя для розвитку, адже більшість учасників, як режисерів так і акторів, – це молоді люди, які бажають творити, шукати цікаві вирішення вистав, здійснювати яскраві постановки, обмінюватись досвідом роботи, брати участь у мистецьких проектах.

У приміщенні будинку культури Полонської міської ради об'єднаної територіальної громади відбувся зональний етап обласного фестивалю-конкурсу аматорських театральних колективів «Подільська сцена – 2018». Його організатором є Хмельницький обласний науково-методичний центр культури та мистецтва. У конкурсі взяли участь сім аматорських театрів з Полонного, Шепетівки та Шепетівського району, Старокостянтинова, Славути, Білогір'я.

«Подільська сцена» – це фестиваль-конкурс з понад двадцятилітньою історією. Через нього пройшли десятки аматорських драматичних колективів області. Він завжди був тим заходом, котрий активно сприяв розвитку і популяризації жанру, відкривав нові колективи і імена, давав новий поштовх для творчості, залучав молодь до участі у театральних колективах. Цьогорічний фестиваль-конкурс не став винятком. Досконалу режисерську та сценічну майстерність, різноманітність репертуару, професійний акторський рівень продемонстрували членам журі та глядачам практично всі колективи. Проте, журі одноголосно присудило перше місце народному аматорському молодіжному театру «Браво» Шепетівського міського будинку культури (керівник Галина Червінська) та народній аматорській театральній студії «ТОЛОКА» будинку культури Полонської міської ради об'єднаної територіальної громади (керівник Сергій Шевчик). Дипломами журі відзначені також народний аматорський театральний колектив районного центру культури ім.В.Ножки Старокостянтинівської районної ради (керівник Людмила Журавель, II місце), драматичний колектив «Корифей» Шепетівського районного будинку культури (керівник Марія Грищенко, II місце), народний аматорський театр Славутського районного будинку культури (керівник Вадим Василевський, III місце), драматичний колектив Білогірського районного будинку культури (керівник Раїса Якимчук, III місце). За участь у фестивалі-конкурсі відзначено ляльковий театр «Ліана» будинку культури Полонської міської ради об'єднаної територіальної громади (керівник Віктор Черняк). Також спеціальними дипломами журі нагородило Петра Бенедюка – актора народного аматорського молодіжного театру «Браво» Шепетівського міського будинку культури за надзвичайно професійне виконання ролі Поета у виставі «Чекати сто років?» за мотивами п'єси Юкіо Місіми «Надгробок Коматі» та за кращу режисерську роботу – Галину Червінську – керівника цього ж театрального колективу. Загалом фестиваль-конкурс «Подільська сцена – 2018» у Полонному підтвердив істину, що театр є мистецтвом колективної творчості і з кожним роком режисерські постановки і майстерність учасників аматорських колективів сягають нових висот, а це дає можливість на гарних традиціях виховувати духовність глядача, зацікавлювати драматичним мистецтвом широкі кола громадськості.

Музейна справа

У Хмельницькому обласному літературному музеї відбувся День пам'яті Миколи Федунця – відомого українського поета, багаторічного керівника обласної організації Національної спілки письменників України. Побратими по перу письменники Василь Горбатюк, Ніна Шмурікова, Петро Савчук, Микола Клец, Михайло Цимбалюк, Віталій Міхалевський згадували Миколу Федоровича, ділилися думками про його творчу спадщину, про збереження її й

донесення до читачів нових поколінь. Бард Леонід Мазур виконав власну пісню на слова поета. Голова обласної організації НСПУ Петро Маліш вручив обласну літературну премію імені Миколи Федунця – за крашу поетичну збірку минулих років. Цьогорічним лауреатом премії став Анатолій Ненцінський – за книгу «Побачення з собою».

В Державному історико-культурному заповіднику “Межибіж” відбувся Четвертий щорічний музейний форум “Музей: храм муз” Учасники форуму - це 15 музеїв і заповідників з усієї України від Луганщини до Львова, – дискутували щодо теорії і практики збереження культурної спадщини, організації та актуальних форм роботи музейництва. Адже цьогорічний форум був присвячений Європейському року культурної спадщини, яким оголошено рік 2018-й. Учасники дискусії за круглим столом, модератором якої був голова Західноукраїнської спілки музеїв Ігор Тимець, наголошували, зокрема, на особливостях та відмінностях у діяльності музеїв і заповідників, які нині формально об’єднані однією нормативною базою. Відзначалася проблема комерціалізації музейних закладів – адже засновники музеїв зараз часто оцінюють їх діяльність винятково за “економічною ефективністю”, ставляться до музеїв як до розважальних закладів, ігноруючи місію музеїв як осередків збереження, вивчення та популяризації культурної спадщини. Водночас, наводили приклади успішної діяльності музеїв та заповідників. Роботу музейно-заповідних установ продемонстрували й міні-експозиції, програми та презентації, які вони привезли до Меджибізької фортеці та представили у традиційній конкурсній програмі. Дипломом першого ступеню у номінації “Музей як скарбниця культурної спадщини” відзначено Біловодський районний краєзнавчий музей за проект започаткування концепції розвитку центру культурної спадщини міста Біловодськ Луганської області. Обласний літературно-меморіальний музей Миколи Островського презентував кращий інтерактивний ігровий проект – квест “Про що розкаже експонат” і гру “Полювання на помилки”. Також музейники з Шепетівки отримали диплом першого ступеню за музейні заняття з тифлографіки, на яких відвідувачів навчають розуміти світ і спосіб життя людей з вадами зору. У номінації “Музей і діти” перше місце посів Національний заповідник “Хортиця”, який представив дитячу освітню програму “Світ музею для дошкільнят”. Володарем диплому першого ступеню у номінації “Музей у міжнародній співпраці” є Кам’янець-Подільський державний історичний музей-заповідник з діючою українсько-литовською виставкою “Народи, об’єднані історією: Коріатовичі на Поділлі”. Загальноміський соціокультурний проект “Люди, Постаті, Герої Міста-на-Дніпрі” Меморіального будинку-музею академіка Д. І. Яворницького відзначено дипломом першого ступеню у номінації “Музей у співпраці з закладами і колективами культури”. У номінації “Музей в інтернет-просторі” кращим визнано проект Львівського історичного музею “Співпраця з Google Cultural Institute на платформі Google Arts & Culture”. У номінації “Музей на теле– і кіноекрані” переможцем є Державний меморіальний музей Михайла

Грушевського у Львові з музейним фільмом “14 місць Михайла Грушевського у Львові”. Загалом же дипломами першого, другого, третього ступенів відзначено усі 15 музеїв та заповідників, які взяли участь у цьогорічному форумі. Першого форумного дня учасники познайомилися з експозиціями Державного історико-культурного заповідника “Межибіж” та унікальною культурною спадщиною найдавнішого містечка Поділля. Другий день був присвячений відвіданню обласних та міських музеїв, які знаходяться у обласному центрі: Хмельницьких обласних художнього і краєзнавчого музею, музею-студії фотомистецтва та музею історії міста Хмельницького.

Презентація поетичної збірки Наталії Поліщук «Час квітів» відбулася в Хмельницькому обласному літературному музеї. Привітати автора прийшли письменники, працівники обласних та міської бібліотек, журналісти, родичі, ті читачі, яким відома творчість Наталії Поліщук з її першої книжки «Метафор-мози». Після вступного слова директор музею Василь Горбатюк одразу надав слово поетесі. Адже присутнім було цікаво, як народжувалася ця книга, така оригінальна за змістом і поліграфічним виконанням. Свою розповідь про працю над текстами, над самим виданням Наталія Поліщук доповнювала читанням віршів. Історію творення книги розкривали у своїх виступах автор передмови – літературознавець, кандидат філологічних наук, доцент, декан гуманітарно-педагогічного факультету Хмельницького національного університету Людмила Станіславова, художник-ілюстратор Світлана Мельничук. Привітали авторку голова обласної організації Національної спілки письменників України Петро Маліш, заступник директора обласної універсальної наукової бібліотеки Валентина Маковська, завідувача кафедрою Хмельницького інституту соціальних технологій університету «Україна», кандидат філологічних наук Олена Броварська, колеги, друзі, рідні... Особливого настрою презентації «Часу квітів» надали музичні твори у виконанні юної піаністки Юлії Кондратюк.

У художньому музеї відкрилась виставка пастелей «Метаморфози» Бориса Негоди (м. Кам'янець-Подільський). Експоновані роботи виконані олійною пастеллю: рідкісна кропітка техніка, схожа на мільйон вкручень-краплинок. Над однією такою картиною художник працює від місяця і аж до року. У роботах Б. Негоди присутнє єднання поезії та образотворчого мистецтва. Витвір рук та душі художника звучить, мов музика, часом лірична, сповнена сумом, тугою, а часом така, що підносить нас над буденністю, спонукає до роздумів над сенсом буття. Його твори вирізняються складністю композиції, оптичними ефектами, багатоколірною палітрою. В них наявна велика кількість поліфонічних символів, яким художник надає філософське

навантаження. До експозиції увійшли твори із серій «Скіфи», «Ангели», «Метаморфози».

Літературне свято «Моя любов була такою...», приурочене 100-річчю від дня народження поета-воїна Володимира Булаєнка, відбулося в Хмельницькому обласному літературному музеї. Письменники, працівники обласних установ культури, всі, кому дороге ім'я і творчість поета, вшанували пам'ять митця слова, який віддав своє життя в бою за свободу, за свою любов – до матері, до коханої, до Вітчизни. Про життєвий і творчий шлях Володимира Булаєнка, про топтання нелюдів по честі поета через десятки років після його загибелі й боротьбу письменників за відновлення гідної пам'яті поета розповів директор музею письменник Василь Горбатюк. Він також звернув увагу на перегук поезій В. Булаєнка з нинішніми подіями на Донбасі, де в минулій війні воював проти тодішніх загарбників – німецьких – Володимир Булаєнко. Обласний літературний музей разом з обласною організацією Національної спілки письменників України видали дві книжки Володимира Булаєнка: «Поки серце в нас живе...» (2007) та «Моя любов була такою» (2013). Подільські письменники написали й видали й дві біографічні повісті про поета: Миколи Мачківський – «Сорокодуби», Мар'ян Красуцький – «На білому коні світання». Про історію написання своєї книги розповів присутнім на святі Микола Мачківський.

Бібліотечна справа

Бібліотечні заходи в рамках відзначення знаменних подій та пам'ятних дат

У День скорботи та вшанування пам'яті жертв війни в Україні в Хмельницькій обласній універсальній науковій бібліотеці проведено урок пам'яті «Із року в рік часопис віддаляє своїх нащадків далі від війни». У заході взяли участь: Володимир Купратий, голова обласної Ради організації ветеранів, дитина війни, учасник війни в Афганістані; Олександр Катеринчук та Микола Климюк, представники Державної служби у справах ветеранів війни та учасників АТО у Хмельницькій області; Валентина Коляденко, керівник волонтерського центру «Пенсіонер»; ветерани-діти війни, учнівська молодь шкіл міста, які взяли участь конкурсі учнівських пошукових робіт; родина Дениса Абрашина тимчасово переміщеного із Луганської області. Спогадами поділились діти Другої світової війни, учні декламували вірші про війну, демонструвались відео уривки презентувалась книжково-ілюстративна виставка «У них не було дитинства, у них була війна».

На честь 89-ї річниці від дня народження письменника, композитора, члена Національної спілки письменників України В.І.Кравчука (1929 – 2015) - почесного громадянина міста Ізяслав та Ізяславського району колективом Ізяславської центральної районної бібліотеки 8 червня проведено бібліотечний велокрос «Стежками Василя Івановича Кравчука». Його учасниками стали працівники бібліотечного закладу та окремі палкі прихильники його творчості. Велосипед не випадково було обрано як транспортний засіб, адже саме на ньому Василь Іванович любляв, поки дозволяв стан здоров'я, мандрувати околицями Ізяслава та до рідного села Кіндратки. Відправним пунктом велокросу стала літературна вітальня В. Кравчука, що розташована у приміщенні Ізяславської центральної районної бібліотеки. У ній зібрано велику частину виданих книг В.Кравчука та його особисті речі. Від приміщення бібліотеки учасники бібліотечного велокросу вирушили вулицею Незалежності міста Ізяслав до будинку за номером 21, у якому проживав письменник. Сьогодні на фасаді будинку розміщено меморіальну дошку на честь В.Кравчука, до якої учасники велопробігу поклали квіти. Наступною зупинкою велокросу стало міське кладовище, де на алеї почесних поховань спочиває видатний земляк. Тут учасники велопробігу взяли участь в меморіальному заході, на якому були присутні рідні Василя Івановича, а також заступник голови райдержадміністрації Володимир Левченко, керівник апарату райдержадміністрації Ольга Манзюк, завідувач сектору культури райдержадміністрації Марія Кучерук. Благочинний храмів Ізяславського округу Хмельницької єпархії Української Православної Церкви Київського патріархату протоієрей о. Володимир Ковальчук відслужив панахиду. Далі учасники велокросу вирушили до приміщення Плужненського професійного аграрного ліцею, де ознайомились із експозицією кімнати-музею Василя Івановича Кравчука. Частину експонатів до музею у свій час було передано особисто Василем Кравчуком. Наступною зупинкою мандрівників було село Білеве, де в НВК діє меморіальний куточок Василя Кравчука. Кінцевим пунктом велокросу стала батьківська хата Василя Івановича в с. Кіндратка. Тут учасників велокросу зустріла його сестра – Надія Іванівна Ковальчук, яка розповіла про історію родини Кравчуків. У Кіндратці гостей зустрічав і Білівський сільський голова Микола Чорний. На кожному пункті велокросу лунали вірші Василя Кравчука та спогади про нього. Учасники заходу вирішили зробити велопробіг щорічним заходом на вшанування пам'яті видатного земляка.

Підвищення кваліфікації

В Шепетівській ЦРБ ім. М.Коцюбинського відбувся семінар-практикум «Організація діяльності бібліотек для громад і спільно з громадою». Презентацію – консультацію «Організація діяльності бібліотек для громад і спільно з громадою» та «Проектна діяльність» надала директор Людмила Везюк. Головний спеціаліст управління освіти та культури райдержадміністрації Валентина Галімска навчала, як налагоджувати

співпраць з владними структурами в методичних порадах «Бібліотека і органи місцевого самоврядування: кроки співпраці» .

Крім того, відбувся круглий стіл на тему: «Бібліотека – соціальний центр громади», під час якого увага була приділена наступним питанням:

- Реальна ефективність бібліотечних послуг – традиційних та інноваційних;
- Проблеми, негаразди, непорозуміння, кризові ситуації у колективі, з власними структурами;
- Соціальне партнерство як фактор успіху бібліотеки.

Дискутували, ділились досвідом – бібліотекарі Ленковецької ОТГ, та завідувача Михайлюцькою сільською бібліотекою Леся Кривіцька.

Заняття школи професійного розвитку “Ідеї. Практика. Досвід” для працівників сільських бібліотек ОТГ відбулися на базі обласної бібліотеки для дітей імені Т.Г.Шевченка. До професійного діалогу запросила бібліотекарів директор обласної бібліотеки для дітей імені Т.Г.Шевченка Валентина Черноус. Вона повідала про сучасні реалії та напрямки роботи публічних бібліотек з читачами-дітьми в умовах адміністративно-територіального реформування. Працівники сільських бібліотек набули нових знань та навичок в роботі з дітьми під час майстерні практики, тренінгових занять, практичного воркшопу, професійних та ділових спілкувань тощо. Звернули увагу на формування позитивного іміджу публічних бібліотек, рекламу та піар-діяльність. Бібліотекарі познайомились з новими інтерактивними формами роботи, отримали консультативні поради щодо залучення до читання підлітків, поспілкувалися про формування інформаційної культури читачів, запровадження УДК тощо. Бібліотекарі висловили задоволення від перебування на навчанні.